

Sisällys

Johdanto	7
Kielihistoriallista taustaa ja tutkimusta	9
Säädöskielen tutkimuksen käsitteitä	10
 Suomalaisen säädöskielen tutkimushistoriaa	13
Tutkimusaineistojen ja -metodien kehitys	13
Säädöskielen tutkijoita	15
 Säädöskielen sanastoa ennen kirjakielen aikaa	21
Esihistoriallinen sanasto	21
Keskiaikainen lakikieli kehittyy	27
 Kirjalliset lähteet ennen suomenkielistä lakikirjaa	32
Mikael Agricola	32
Kuninkaalliset kirjeet	35
 Maanlaki, kaupunginlaki ja valtakunnanlaki	43
Martinus Olavin lainsuomennos	43
Ljungo Thomaen lainsuomennokset	51
Aitolahden koodeksin lainsuomennos	54
Abraham Kollaniuksen lainsuomennokset	55
Ensimmäinen valtakunnanlaki	57
 Muita säädöskielen tekstejä 1600- ja 1700-luvuilla	60
Hartvig Speitzin suomennokset	60
Henricus Florinuksen kirkkolakisuoennos	62
Muita tekstejä	63

Autonomian ajan säädöskielen tekstit	67
Lakikirjat uudistuvat	67
Käännöskielisiä asetustekstejä ja kielitaidon parantamista	69
Supisuomea ja kielikeskustelun jatkoa	73
Itsenäisen Suomen aika	77
Säädöskielen sanaston ja tyylin kehittämistoimia	77
Lakikirjat ja uudenlaiset julkaisumuodot	81
Kieli- ja kirjoitusasun kehitys 1500-luvulta nykyaikaan	83
Ortografin kehitys ja äännerakenteen vaihtelu	84
Muoto-opin ilmiöitä	92
Syntaksi ja sanajärjestys	96
Säädöskielen sanaston kehitys	100
Lopuksi	110
Lähteet	112
Kirjoittaja	129
Abstract	130
Hakemisto	131